

T.a.v. mevrouw Carola Schouten, burgemeester van Rotterdam
Betreft: Introductie BRCO; uitnodiging namens bewoners Pompenburgflat

ZEER URGENT

Rotterdam, 19 februari 2025

Geachte mevrouw Schouten,

Als voorzitter maak ik u graag attent op de *Burgerbelangenvereniging Rotterdam Centrum en Omstreken* (BRCO). Via deze **open brief** spreek ik mijn zorgen aan u uit over voorgenomen stedenbouwkundige- en ruimtelijke ontwikkelingen die naar verwachting een negatieve impact zullen hebben op de sociale-, ecologische- en cultuurhistorische verbindingen in Rotterdam. Graag zou ik zien dat u gaat sturen op een duurzame stad die zich kan ontplooiën als een sociale kenniseconomie. Aan de hand van observaties, ideeën en statements leg ik aan u uit waarom BRCO is opgericht.

Voor een groep Rotterdamse bewoners is donderdag 20 februari 2025 het uur van de waarheid. Op die dag geeft de gemeenteraad zeer waarschijnlijk groen licht voor realisatie van de 'projecten Rise en Lumière'. Dat besluit is tevens het doodvonnis voor de Pompenburgflat – een topontwerp van de vermaarde architect Carel Weeber. Voor een grote groep bewoners is de consequentie daarvan dat hun habitat, woonomgeving en sociale bedding in en binding met de stad, worden geëlimineerd. Veel van die bewoners kampen met stress en gezondheidsklachten als gevolg van de al jaren durende nachtmerrie waarin zij moeten leven.

Tientallen sympathisanten en diverse deskundigen kwamen afgelopen jaren naar aanleiding van verschillende besluitvormingsstadia naar het stadhuis om hun zienswijzen uit te spreken. Ook via de media werd er bezorgd gereageerd op de sloop van een markant woongebouw – een Rotterdams pronkstuk van de sociale woningbouw – ten gunste van een ongewis avontuur. Op 1 februari publiceerde onderzoekscollectief Spit het artikel [Nieuwbouwplan verscheurt Rotterdamse Pompenburgflat](#) waarin gentrificatie, belangenverstrengeling, woononzekerheid en met name ook de door zich terugtrekkende investeerders benoemde financiële risico's, zorgvuldig worden uiteengezet.

In 2019 en in 2023 sprak de VN Rotterdam aan op schendingen van het recht op huisvesting en non-discriminatie door Rotterdams woonbeleid en NPRZ, naar aanleiding van rapportages van speciale rapporteurs. Zij concludeerden dat de gemeente Rotterdam haar burgers onvoldoende bescherming biedt, financiële belangen boven het recht op huisvesting stelt en dat er in heel Nederland sprake is van een wooncrisis die al decennia in de maak is, die een zeer grote groep burgers dupeert en bloot stelt aan uitbuiting.

In 2024 concludeerde de heer Balakrishnan Rajagopal in zijn rapportage: Nederland moet het recht op goede huisvesting veel beter vastleggen in de grondwet. Nu staat daar dat huisvesting 'een zorg van de overheid is', maar daar moet veel duidelijker worden opgeschreven dat de Staat verplicht is alle burgers van goede huisvesting te voorzien.

Uw voorganger, sociaaldemocraat Aboutaleb, reageerde verontwaardigd en haalde vervolgens zijn schouders op. Van u verwacht ik dat u vanuit uw Christelijke optiek veel meer waarde zult hechten aan deze grondrechtelijke aanbeveling van de VN.

Na Crooswijk, de Wielewaal, de Tweebosbuurt – “*dat mag nooit meer zo gebeuren*”, daar was men het unaniem over eens – is nu de Pompenburgflat de sjaak. Opnieuw worden honderden bewoners afgedankt en bureaucratisch murw gebeukt. Ook Woningcorporatie Havensteder is er glansrijk in geslaagd om ‘dwarsliggende’ bewoners de kop in te drukken en de beeldvorming over hen zeer negatief te framen. Deze communicatiestrategie lijkt ingebakken bij de corporaties en kost de gemeente geen gezichtsverlies.

De bewoners van de Pompenburgflat bleken niet bij machte om enige indruk te maken op de leden van de gemeenteraad, die vrijwel unaniem kiezen voor een beschadigende afweging, zo bleek op 5 februari tijdens een afrondende BWB-commissievergadering. Burgerraadslid Emin Başoğlu van de SP was de enige die zich daar kordaat verzette tegen de ontwikkeling van Rise. Zijn hoofd ging op het hakblok. De eensgezindheid waarin andere (burger)raadsleden dit bouwproject verdedigden baart mij grote zorgen, omdat zij blindelings meegaan in de *opportunity's* die investeerders dicteren. Zonder sloop/nieuwbouw en een immense CO2-uitstoot die ver door het plafond gaat, kan het bestaande complex Pompenburg-Enniakantoor-Aegontoren worden getransformeerd naar pakweg 1.000 woningen in het sociale- en middensegment, inzetbaar voor studenten, starters, gezinnen en senioren. Daar leeft de binnenstad enorm van op.

Het Hofplein wordt straks voor vele miljoenen euro's greenwashed.

Van duurzame biotoopvorming en biodiversiteit zal geen sprake zijn want valwinden, hittestress en schaduw vormen geen levensvatbare voedingsbodem. En wat te doen met de duizenden voetbalfans die hun feestjes op, in en rond de vijver komen vieren; wordt deze immateriële cultuur verbannen?

Recht op de Stad en *Bewonerscommissie Pompenburg* deden verschillende pogingen om met architect Nanne de Ru in gesprek te gaan over 'Rise' en de in hun ogen meer realistische alternatieve uitwerkingen op basis van deskundigheid en kennis. Om agenda-technische redenen aan de kant van *Red Company* is dat gesprek er nooit gekomen. Kennelijk was dhr. De Ru zeer overtuigd van zichzelf en pasten hoor en wederhoor bij nader inzien niet in zijn machtscultuur.

Bij wijze van experiment zou het goed zijn wanneer de gemeente Rotterdam gaat praten met de directie van Madurodam over het idee om daar een schaalmodel (1 op 25) van 'Rise' op te stellen. Het lijkt onwaarschijnlijk dat een mini-kolos van zo'n 12 meter hoogte in de smaak valt. De broek van New York en Dubai is heel wat maatjes te groot voor Rotterdam/Nederland.

Voor omwonenden van het RCD-XL-gebied en vele andere Rotterdammers die hoofdschuddend kijken naar de grootsheidswaan van de dienst Stadsontwikkeling en een hand vol architecten, staat wel vast dat de gemeente onherstelbare fouten maakt door de historische contouren van de stad in te ruilen voor Trumpiaanse hoogmoed.

Helaas zijn er in Rotterdam her en der al buitenproportioneel hoge torens gebouwd, omdat de stad er nu eenmaal prat op gaat de architectuurstad van Nederland te zijn. Om de inpassing van ultrahoge torens te rechtvaardigen wordt verwezen naar de

woningnood. Dat is een vals argument, want iedereen weet dat hoogbouw niets bijdraagt aan een oplossing van die schrijnende problematiek. Hoogbouw is een symbool van polarisatie en de arrogantie van het grote geld rechtvaardigt de verminking van alle cultuurhistorische waarden die Rotterdam rijk is. Om die reden heeft nep-architectuurstad Rotterdam geen bouwmeester die stuurt op basis van sociaalmaatschappelijke structuren, esthetiek en verbinding.

Rotterdamse politici brachten in 2023 een werkbezoek aan Wenen. Zij waren zeer onder de indruk van de grootstedelijke ontwikkeling aldaar die stevig is geschraagd op solidariteit. Ik vrees de doofpot. Het ontwikkelen van coöperatieve woonvormen lijkt onhaalbaar in Rotterdam. In Amsterdam lukt het wel. Initiatieven aldaar hengelen gretig in het ontwikkelingsfonds dat het Rijk beschikbaar stelt. Het lijkt mij een erg goed idee dat de Rotterdamse politici ook eens een meerdaags werkbezoek brengen aan de hoofdstad. Helaas wordt ook daar te veel gesloopt, maar binnenstad en agglomeratie worden wel ontwikkeld op menselijke maat - veel minder verkeer, sterk OVV-net (tunnels indien wenselijk), meer groen en verblijfsruimte. Parijs is ook een goede optie, want ook daar zegt de gemeente: de historische structuur van onze stad mag niet worden aangetast.

BRCO is opgericht door een groep burgers die van mening zijn dat de Gemeente beter ten halve kan keren dan ten hele blijft dwalen. Gelukkig is Rotterdam nog niet totaal opgeofferd aan ondermaats wanbeleid dat alles wat deze stad haar identiteit en schoonheid verschaft, minacht en verraadt. Wij vinden dat Rotterdam moet gaan sturen op eigenheid en kwaliteit. In alle facetten van de samenleving beschikt onze stad over een geweldig surplus aan creatieve geesten en ideeën. Zij worden onvoldoende gezien, serieus genomen en ingezet.

BRCO hecht belang aan kansen en gaat zich *hoe dan ook* (het is ons menens) verzetten tegen destructie, want de waarde van een samenleving heeft niets van doen met vastgoed, nog meer overslagkades en oneindige infrastructures. Een veilige toekomst komt niet uit bitcoins, algoritmen en cruiseschepen, maar ligt in een sterke borging van de ecologische kwaliteit. Ultrahoogbouw en smeulende havens zijn een enorme bedreiging voor het behoud van biodiversiteit, een kwaliteit die onherstelbaar wordt aangetast als we dat inzicht blijven negeren.

De kracht van bouwen ligt in terughoudendheid, koestering en behoud. Ik hoop van harte dat mijn betoog uw ogen verder heeft geopend en mededogen bij u losmaakt.

Ik doe een dringend beroep op u, om in gesprek te gaan met de mensen in de stad. Het zou geweldig zijn als u bereid bent om te komen kennismaken met uw burens in de Pompenburgflat. Dat kan vandaag om 16:30 tijdens een protestactie of morgen voor een kopje koffie tijdens uw middagpauze, op slechts twee minuutjes lopen.

Ik kijk graag uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Roland Huguenin
Voorzitter Burgerbelangenvereniging Rotterdam Centrum en Omstreken